Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

(ἴδεται κατὰ τὸν στολισμὸν τῆς νύμφης). Πβ. *ἀλλάζω* **Α 3 β.** **γ)** Ἰδίᾳ κατὰ πληθ., ἡ στολὴ τῆς γυναικὸς Λυκ. (Λιβύσσ.) Πβ. *ἀλλάι* **9.**

ἀλλαμανιάτα ἐπίρρ. σύνηθ.

Ἐκ τῆς προθ. *ἀλλὰ* καὶ τοῦ ἐθνικοῦ ὀν. *Μανιάτης*.

Κατὰ τὸν τρόπον τῶν κατοίκων τῆς Μάνης, ὡς συνηθίζουν οἱ Μανιᾶται, κυρίως ἐπὶ ἐκδικήσεως μετὰ μακρὸν χρόνον ἐπερχομένης.

ἀλλαματένιος ἐπίθ. ἀμάρτ. *ἀλλαματένος* Σύμ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *ἄλλαμα* καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. *-ένιος*.

Ὁ ἐνδεδυμένος ὡραῖα καὶ καινουργῆ ἐνδύματα.

ἀλλαματίδι τό, Σύμ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *ἄλλαμα*.

Ἡ διὰ λαμπρῶν καὶ καινουργῶν ἐνδυμάτων μετένδυσις. : *Μωρὲ ἀλλαματίδι ποῦ τό 'χει αὐτὴ σήμερο!*

ἀλλαμπάντα ἐπίρρ. ἀμάρτ. *ἀλλαπάντα* Κύπρ. κ. ἀ. *ἀλλαβάδα* Κεφαλλ. κ. ἀ.

Ἐκ τοῦ Ἰταλ. *alla banda*.

Ἐγκαρσίως, εἰς τὸ πλευρόν, ὡς ὅρ. ναυτικός : Φρ. *Ὅρσ' ἀλλαπάντα!* (ἐπιφώνησις πρὸς τοὺς ναύτας κατὰ τὴν ἀναστροφὴν τοῦ πλοίου) Κύπρ.

ἀλλαμπάντα ἡ, Ἤπ. (Δρόβιαν. Πωγών.) *ἀλλαπάντα* Θήρ. Κύπρ. Λέσβ. Λυκ. (Λιβύσσ.) Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Ἤπ. *ἀλλεπάντα* Χίος

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. *ἀλλαμπάντα*.

1) Ἀναστάτωσις, ἐπανάστασις, ἀνωμαλία Ἤπ.(Δρόβιαν. Πωγών.) : *Τὸν καιρὸν τῆς ἀλλαπάντας* (τὴν ἐποχὴν τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1821) Πωγών. *Φέτο εἶναι καιρὸς τῆς ἀλλαπάντας* (οὕτω ἐλέγετο κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ Βαλκανοτουρκικοῦ πολέμου τοῦ 1912) αὐτόθ. **2)** Αὐστηρὰ ἐπίπληξις Κύπρ. Λυκ. (Λιβύσσ.) **3)** Ἀποχωρητήριον, ἀφοδευτήριον (τὸ εἰς τὴν μπάνταν κείμενον) Θήρ. Λέσβ. Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Συνών. *ἀναγκαῖο, ἀπόπατος, μάντρα, μέρος, πόρεψι, χρεία*. **4)** Ἡ ὑγρὰ κόπρος τοῦ ἀποχωρητηρίου (ἐκ τοῦ περιέχοντος τὸ περιεχόμενον) Χίος

ἀλλαμπούρδου ἐπίρρ. ἀμάρτ. *ἀλλαβούρδου* Θήρ.

Ἐκ τῆς προθ. *ἀλλὰ* καὶ τοῦ οὐσ. *μποῦρδος*.

Ἀτάκτως, ἄνω κάτω: *Τὸ μάθημά του τό 'πε ἀλλαβούρδου.*

ἀλλαμπουρνέζικος ἐπίθ. σύνηθ. *ἀλλαουρνέζικος* Κύπρ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. *ἀλλαμπουρνέζος*.

Ἀκατάληπτος, συγκεχυμένος, μόνον κατ' οὐδ. πληθ. *ἔνθ' ἀν.*: *Μιλεῖ ἀλλαμπουρνέζικα. Αὐτὰ ποῦ λές εἶναι ἀλλαμπουρνέζικα* σύνηθ. *Συντυχάν-νει τὸαὶ δκιεβάζει ἀλλαουρνέζικα* Κύπρ.

ἀλλαμπουρνέζος ἐπίθ. σύνηθ.

Ἐκ τῆς προθ. *ἀλλὰ* καὶ πιθανῶς τοῦ γεωγραφικοῦ ὀν. *Livorno* (Νεολατιν. *Liburnum*) κατὰ τὰ εἰς *-έζος* ἐθνικά, οἷον: *Μιλανέζος, Σκοτσέζος* κτλ. Ἀλλόκοτος, παράδοξος: *Αὐτὸς εἶναι ἀλλαμπουρνέζος, δὲν εἶν' ἄνθρωπος* σύνηθ. || Φρ. *Ὅταν μὲ μεταϊδῇ, ἂς μὲ γράψ' ἀλλαμπουρνέζο* (οὐδέποτε θὰ μὲ ἴδῃ) πολλαχ.

ἀλλανόβα ἐπίρρ. σύνηθ.

Ἐκ τῆς προθ. *ἀλλὰ* καὶ τοῦ Ἰταλ. ἐπιθ. *novo*.

Κατὰ τὸ νέον, ἤτοι τὸ Γρηγοριανὸν ἡμερολόγιον ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ παλαιόν. τὸ Ἰουλιανὸν (εὔχρηστος ἡ λ. πρὸ τῆς ἀποδοχῆς τοῦ Γρηγοριανοῦ ἡμερολογίου): *Ἐφύγαμε 'ς τοὶς τόσες τοῦ μηνὸς ἀλλανόβα.* Πβ. **ἀλλαγκρέκα, ἀλλαφράγκα*.

ἀλλαξανὰ ἐπίρρ. Κύπρ.

Ἐκ τῆς ἀορίστου ἀντων. *ἄλλος* καὶ τοῦ ἐπιρρ. *ξανά*.

Ἄλλην φοράν, δευτέραν φοράν, πάλιν: *Μὲν μὲ δέρῃς τὸαὶ ἀλλαξανὰ 'ἐν τὸ κάμνω!* (*μὲν* = μὴ) || Ἆσμ.

Ἀντάμωσά της τσ' εἶπεν μου, ἀλλοῦ προξένεια πέμπεις
τσ̃ι ἀλλαξανὰ πῶς μ' ἀγαπᾷς καρτσ̃ίν μου ἐμὲν νὰ μέν 'πῃς

(ἐνώπιόν μου νὰ μὴν τὸ εἴπῃς).

ἀλλαξαφεντία ἡ, Ζάκ.

Ἐκ τοῦ ρ. *ἀλλάζω* καὶ τοῦ οὐσ. *ἀφεντία*, δι' ὃ ἰδ. *ἀφεντιά*.

Μεταβολὴ αὐθεντίας, κυριαρχίας.

ἄλλαξι ἡ, Θήρ. κ. ἀ. —*Λεξ.* Βλαστ. *ἄλλαξ'* Θρᾴκ. (Ἀδριανούπ. Αἶν.)

Ἐκ τοῦ μεταγν. οὐσ. *ἄλλαξις*.

1) Ἀλλαγή, ἀνταλλαγὴ Θρᾴκ. (Ἀδριανούπ. Αἶν.) : *Πῆγαν 'ς τ'ν ἄλλαξ'* (ἐπὶ τῶν μεταβαινόντων ἀλλαχοῦ πρὸς ἀνταλλαγὴν ἐμπορευμάτων, οἷον πίθων, σανίδων κτλ. διὰ σίτου) Αἶν. **2)** Ἐνδυμασία πρὸς ἀλλαγὴν ἄλλης Θήρ.: *Μιὰ ἄλλαξι ροῦχα παίρνω μοναχὰ μαζί μου.*

Πβ. *ἀλλαγή, ἀλλαξιά*.

ἀλλαξιὰ ἡ, *ἀλλαξία* Ζάκ. Πελοπν. (Μάν.) Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Οἰν. Σάντ. Τραπ. Χαλδ.) *ἀλλαξίᾳα* Πόντ.(Κερασ.) *ἀλλαξιὰ* σύνηθ. καὶ Πόντ.(Ἀμισ.) *ἀλλαξὰ* Κρήτ. Πελοπν. (Μεσσ.) Σκῦρ. *ἀλλαξιὰ* Κύπρ. *ἀλλαξὰ* Ἤπ. (Ζαγόρ.) κ.ἀ. *ἀξιὰ* Τσακων. *ἀλλαξέα* Εὔβ. (Αὐλωνάρ. Κονίστρ. Κύμ.) *ἀλλασσιὰ* Θρᾴκ. (Ἐπιβάτ.)

Ἐκ τοῦ ρ. *ἀλλάζω*. Ἡ λ. καὶ παρὰ Πορτ. Τὸ *ἀλλαξὰ* καὶ παρὰ Βλάχ. Διὰ τὸν τύπ. τῆς Τσακων. *ἀξιὰ* πβ. τὸ αὐτόθι *ἄσσου* ἐκ τοῦ *ἀλλάσσου*. Τὸ *ἀλλασιὰ* κατ' ἐπίδρασιν πιθανῶς τοῦ *ἀλλάσσω*, δι' ὃ ἰδ. *ἀλλάζω*.

1) Μεταβολὴ διευθύνσεως, συνήθως ἐπὶ ζῴων κατὰ τὴν ἀροτρίασιν Θρᾴκ. (Ἐπιβάτ.) **2)** Ἀνταλλαγή, συνήθως μετὰ τοῦ ρ. *κάνω* κοιν.: *Κάνομε ἀλλαξιὰ τὰ ρολόγια μας* κοιν. *Ἐποίκαμεν ἀλλαξίαν* Οἰν. *Ἐλ' ἂς εὐτάμε ἀλλαξίαν* Τραπ. Χαλδ. *Ἐκάμαμεν ἀλλαξιάν, ἔδωκα τὴν μούλαν μου τὸαὶ δκυὸ λίρες τσ̃' ἔπκιασα τὸν ἀπ-παρόν του* Κύπρ. || Ἆσμ.

Παππᾶ μ', ἂν εἶσαι Χριστιανὸς κι ἂν εἶσαι γαφτισμένος,
κάμε ἀλλαξιὰ τὰ στέφανα καὶ βάλ' τα 'ς τὴν κουμπάρα

Κίμωλ. **3)** Ἐνδυμασία ὡρισμένη κυρίως πρὸς ἀλλαγὴν σύνηθ. καὶ Πόντ.(Χαλδ.): *Πῆρε μαζί του μιὰ ἀλλαξιὰ ροῦχα* σύνηθ. *Ἕναν ἀλλαξίαν λώματα ἐπέμ'νανε με* (μία ἀλλ. ἐνδύματα μοῦ ἀπέμεινεν) Χαλδ. **β)** Ὁ ἐσωτερικὸς ἱματισμός, τὰ ἐσώρρουχα, τὰ ἀσπρόρρουχα πολλαχ.: *Ἤβαλα 'ς τὴν πλύσι τρεῖς ἀλλαξὲς τοῦ καθενοῦς* Ἄνδρ. **4)** Ἐν γένει ἐνδυμασία πολλαχ.: *Ἔκαμα μὰν ἀλλαξὰ ροῦχα χειμωνικὰ* Κρήτ. *Ἡ νύφη ἐπῆρε τρεῖς ἀλλαξίες σκουτιὰ* Μάν. *Τὴ στολίσανα*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ